

in optimum compendium redegit omnia quae hucusque de hac historia nota sunt ; perspicuitate et nitiditate eminet ; bibliographia, magna cum cura confecta, fontes et expositiones indicat e quibus Auctor assertiones suas hausit. — Alia, ad Ordinem nostrum spectantia, aliis locis per transennam notata, facile in Indice Generali operis inveniuntur.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

Dr. Karl EGGER, *Für Gottes Haus und Herde. Ein Chorherrenbüchlein*. Bozen, Verlagsanstalt Athesia, 1952. In-8, 80 blz., 1 pl.

Dr. Karl Egger, die in 1940 zijn studie *De paenitentia apud Victorinos* publiceerde en die ook tal van artikelen over de kanuniken schreeft in *Enciclopedia Cattolica* en diverse tijdschriften, geeft in dit populair-wetenschappelijk gehouden werkje een boeiend overzicht over een groep kloostergemeenschappen, die de regel van Sint Augustinus zijn gaan volgen.

Allereerst richt de auteur zijn zoeklicht op de wieg van alle Augustijner koorheren, het bisschopsklooster van Hippo; vervolgens op de kloostergemeenschappen van Arles, Sint Stephanus te Metz en op de Sint Jan van Lateranen, de moederbasiliek van heel de wereld.

Wij worden daarna heengeleid naar het Hospitium van de Grote Sint Bernard, de kloosterschool van Sint Victor te Parijs, en volgen het reizen en trekken van Nicolaas Breakspeare, de enige Engelsman die ooit paus geworden is en wiens levensweg liep langs Sint Rufus in Zuid-Frankrijk.

Met Hartmann, door Koenraad van Salzburg als proost van Klosterneuburg aangesteld, komen we in Oostenrijk. Hartmann, die later de stichter van Neustift en bisschop van Brixen werd, was — met Cisterciensers, Praemonstratensers en ander ordesgenoten — voorstander van een nieuwe Mariadevotie, die de Moedermaagd uit de byzantijnse stijfheid en ongenaakbaarheid in het warme gevoelsleven der gelovigen zocht te plaatsen.

In de volgende schets vernemen we meer over de koorheren van Arrouaise in Noord-Frankrijk, die zich aan hun familierelatie verplicht gevoelen om de relieken van de H. Monica uit Ostia te ontvoeren, om zo hun devotie tot de moeder van Sint Augustinus beter te kunnen beleven.

De auteur bespreekt dan de missie-arbeid onder de Wenden van Vicelinus, door Norbertus tot priester gewijd en later stichter van Neumünster en bisschop van Oldenburg, en die van zijn leerling Meinhard onder de Balten.

Ook de merkwaardige Antonius-heren te St.-Didier-de-la-Mothe in Zuid-Frankrijk, die veel aan hospitaaldienst deden en daarvoor Sint-Antonius-varkens hielden, sloten zich aaneen tot een groep van Augustijner koorheren.

Via het wonderlijk ingericht vestingklooster op het eiland San

Nicola in de Adriatische Zee komen we dan bij de Heilige Petrus Arbues, de inquisiteur van Aragon, die bij de kathedraal van Saragossa Augustijner kanunnik was, en bij de laatste gekroonde Duitse keizer Frederik III, die erekanunnik van Lateranen geweest is. De laatste schets geeft een beeld van Windesheim, « de wijnberg van de eeuwige God », en van de invloed, die van dit klooster uitging.

In zijn slotwoord wijst de auteur erop, hoe het Augustijns ideaal voor de tegenwoordige tijd van groot nut kan zijn. Hij noemt in dit verband de vernieuwing van het liturgisch gebedsleven, het ontwakend bewustzijn omtrent de parochieband en de steun die de zielzorgers vinden in het onderling gemeenschappelijk leven.

De vijftien schetsen zijn buitengewoon levendig en onderhoudend geschreven en bovendien met volkomen begrip voor de meest typerende elementen van het gegeven onderwerp. Aan het einde van het werkje is bovendien een zeer waardevolle bibliographie toegevoegd van bijna 10 volle bladzijden ; met behulp van deze materialen kan eenieder, met de blauwdruk van de auteur in de hand, het gebouw zijner kennis verder zelf optrekken.

Alph. W. VAN DEN HURK, O. Praem.
